

»POMEMBNO MI JE BILO, DA SE VKLJUČIM V RAZLIČNE PROGRAME IN SE ČIM PREJ NAUČIM JEZIKA«

Intervju z Eniso Murgić, udeleženko programa Začetna integracija priseljencev (ZIP)¹

Enisa Murgić je profesorica angleščine, rojena v Veliki Kladuši v Bosni in Hercegovini. Avgusta bo minilo dve leti, odkar se je z družino preselila v Novo mesto. Pravi, da ji je kot jezikoslovki zelo pomembno poznavanje jezika, ki ga govorijo ljudje v okolju, kjer živi. Vključuje se v različne programe, ki jih organiziramo v Razvojno izobraževalnem centru Novo mesto, v zadnjem letu pa se v dejavnosti zavoda vključuje tudi kot izvajalka programov.

Zakaj ste se odločili, da se preselite ravno v Slovenijo?

Moj mož v Sloveniji dela že devet let. Veliko smo se selili, nato pa se odločili, da bomo prišli živeti v Slovenijo.

Še zelo mladi ste začeli delati za Organizacijo združenih narodov (OZN). Kako se vam je ponudila ta priložnost?

Priložnost se mi je ponudila, ko sem bila stara 18 let. To pa zato, ker sem dobro govorila angleško. Nekaj časa sem delala kot prevajalka, vendar sem službo po nekem obdobju zapustila in se posvetila študiju angleščine v Sarajevu. Po enem letu, ko sem končala prvi letnik, pa so me poklicali iz OZN, zato sem odšla nazaj, študij pa sem dokončala izredno.

¹ Izobraževalni program ZIP so napisale dr. Ina Ferbežar, dr. Nataša Pirih Svetina (obe Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik) in mag. Ester Možina ter dr. Natalija Vrečer (Andragoški center Slovenije). Namenjen je integraciji priseljencev ob njihovem prihodu v Slovenijo, primeren pa je tudi za tiste priseljenke, ki že nekaj časa bivajo v Sloveniji. Priseljence želi seznaniti s praktičnimi zadevami, s katerimi se ob nastanitvi srečajo v vsakdanjem življenju. Omogoča pridobivanje znanja za osnovno sporazumevanje v slovenščini ob nastanitvi oziroma ob začetku bivanja v Sloveniji s poudarkom na obvladovanju osnovne komunikacije na delovnem mestu, spoznavanju in razumevanju trga dela in zaposlovanja ter možnosti in priložnosti za nadaljnje izobraževanje, osebni razvoj ter vključenost v slovensko družbo.

Program ZIP je sestavljen iz začetnega (60 ur) in nadaljevalnega modula (120 ur), ki obsegata vsebine iz vsakdanjega življenja kot na primer: osebna identiteta; družina in dom; delo in poklic, trg dela; zdravje in socialna varnost; izobraževanje; javno življenje; ekonomika; okolje in prostor; slovenska družba in ustavna ureditev; slovenska kultura, zgodovina in tradicija.

Program je dosegljiv na spletni strani ministrstva za izobraževanje, znanost in šport:

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Programi/Program_odrasli_ZIP.pdf

Z družino pa ste menda nekaj let živeli tudi na Kosovu, večino časa sami s hčerko?

Prijavila sem se na razpis za mednarodnega prevajalca v misiji na Kosovu in dobila službo. Skupaj z možem in trimesečno hčerko smo se preselili in tam živeli šest let. Kmalu zatem pa je mož dobil službo v Sloveniji, zato sva s hčerko ostali sami. V veliko pomoč mi je bila varuška, s katero sva danes dobri prijateljici.

Kako to, da ste se vrnili v Bosno?

Po šestih letih smo se vrnili domov, ker se je misija OZN na Kosovu bližala koncu. Dobil sem službo v Bosni kot učiteljica angleščine. Najprej sem se zaposlila v srednji šoli, kmalu zatem pa v osnovni, kjer sem dobila službo za nedoločen čas. Po petih letih pa smo ponovno spakirali kovčke ...

In tokrat odšli v Slovenijo, kjer je zaposlen vaš mož?

Dolgo časa smo živeli ločeno, kar je bilo precej kruto. Zelo smo si želeli, da končno zaživimo skupaj kot družina. Mož je sicer med službovanjem stanoval v Metliki, vendar sva se strinjala, da si bomo stanovanje raje poiskali v Novem mestu, predvsem, ker je večji kraj in daje več priložnosti za izobraževanje, zaposlitev in druge dejavnosti. Tudi podjetje, kjer je zaposlen mož, ima sedež v Novem mestu, tako da odločitev ni bila težka.

Še preden ste se preselili v Slovenijo, ste poznali naš zavod in vedeli, kakšne programe izvajamo. Kako ste prišli do informacij?

Sem oseba, ki ne sedi doma in čaka, da se stvari zgodijo same od sebe. Pred selitvijo sem malo brskala po internetu in pregledovala, kje bi lahko živeli. Pomembno mi je bilo, da se vključim v različne programe in se čim prej naučim jezika. Med drugim sem zasledila vaš RIC in se odločila, da se vključim v vaše programe za migrante.

Kako je bilo z vašim znanjem slovenščine?

Ko sem prišla v Novo mesto, nisem ničesar razumela. Znašla sem se v zelo nevhvaležni situaciji. Prvi dve besedi, ki sem se ju naučila, sta bili »živijo« in »adijo«.

Želeli ste se čim prej naučiti jezika. V katere programe ste se vključili?

Zelo neprijetno mi je, če ne govorim jezika ljudi okoli sebe. Zato sem se takoj po selitvi oglasila v Svetovalnem središču Novo mesto. Najbolj sem si želela, da spoznam jezik in se vključim v program Začetna integracija priseljencev, ki je pravzaprav 180-urni program slovenščine za tujce. Ker v poletnih mesecih še niso izvajali izobraževalnih programov,

sem pustila svoje kontaktne podatke. Prvi program, v katerega sem se vključila v RIC, je bil Zaživimo v novi državi, ki je trajal 50 ur, nadaljevala pa sem v študijskem krožku »Poznam deželo, ki je trenutno moj dom?«. V obeh programih smo se imeli zelo prijetno in ogromno sem se naučila o ljudeh, kulturi, tradiciji ... Zame sta bila zelo pomembna, saj veliko stvari, ki jih vem o Sloveniji, poznam ravno zaradi udeležbe v omenjenih programih.

Kako ste se počutili kot tujka v Sloveniji?

Ko sem prišla v Slovenijo, nisem poznala nikogar. Ne govoriti jezika in biti tujec v državi je zelo neprijetno. V že omenjenih programih sem spoznala ljudi, ki so se znašli v podobni situaciji, kot sem bila sama, zato mi je bilo lažje. Zato je pomembno, da se ljudje, ki se preselijo v tujo državo, čim prej udeležijo takšnih izobraževanj.

Naslednje leto pa ste se vključili še v program Začetna integracija priseljencev (ZIP), ker ste prepričani, da prav znanje jezika daje prave priložnosti. Katere vsebine so bile za vas najbolj koristne?

Lahko bi sicer uporabljala angleščino, a tega nisem želela. Bolj pomembno mi je bilo, da sem se naučila domačega jezika, saj se tako hitreje pojavijo priložnosti, ki so pomembne za vključitev v novo okolje. Imela sem srečo, da sem imela krasno učiteljico, ki je uporabljala vsebine iz vsakdanjega življenja, tako da so bile prav vse koristne. Imela je veliko potrpljenja in se trudila, da je odgovorila na vsa naša vprašanja. Ker sem jezikoslovka, bi morda v ospredje postavila jezik, slovnične strukture, idiome ... To mi je kot prevajalki in učiteljici, ki slovensko govoreče poučuje angleščino, zelo pomembno. Ne smem pozabiti tudi na pisne vaje in igre vlog, kjer smo morali neposredno uporabljati slovenščino. Te vsebine sem po koncu programa zelo pogrešala, saj nisem imela več toliko priložnosti za vajo, komunikacijo.

Kako pa bi ocenili vsebine, ki se v sklopu programa ZIP izvajajo zunaj učilnice? Obiskali ste knjižnico, muzej, odšli na pohod in ekskurzijo ...

Takšne vsebine razširjajo obzorje in omogočajo, da spoznaš okolje, v katerem živiš, in seveda nove ljudi. Slišiš tudi druge slovensko govoreče, ne le učitelja. Čez nekaj časa se namreč privadiš, na kakšen način neka oseba komunicira, in ko se znajdeš v stiku z nekom tretjim, je verjetnost, da ga zelo malo razumeš, čeprav govori isti jezik. Po mojem mnenju morajo tečajniki imeti stik tudi z drugimi ljudmi, ne le z učiteljem.

Kako ste se počutili v skupini?

Počutila sem se zelo prijetno – varno in sprejeto. Lahko smo se pogovarjali praktično o vsem, primerjali situacije s svojimi državami.

Ali bi v programu karkoli spremenili, izboljšali? Je primeren za pripravo na izpit iz slovenščine?

Program ponuja vse, kar je potrebno, da se pripraviš na izpit. Ob koncu programa sem se počutila povsem pripravljeno na izpit, zato ni bilo potrebno, da bi se učila še sama doma in se dodatno pripravljala. Pred izpitom pa me je najbolj skrbel ustni del, saj nisem bila prepričana, da bom v tistem trenutku pred komisijo našla prave besede. Za dodatno obogatitev programa bi morda predlagala, da se skupina, ki je vključena v ZIP, vsake toliko časa združi z drugo skupino udeležencev, ki jim je materni jezik slovenščina. Neke vrste debatne urice ...

V RIC niste bili le udeleženka programov, ampak tudi izvajalka vsebin v drugih programih in projektih. Z odliko pa ste opravili tudi izpit iz slovenščine. Kako to vpliva na vas?

Včasih sem se počutila osamljeno, danes pa sem pogumnejša in bolj samozavestna, saj lahko sodelujem v pogovoru, ko poteka komunikacija v slovenščini. Moja samopodoba se je zelo izboljšala. V prvi vrsti zaradi znanja jezika, saj sem videla, da so za vsem trudom in udejstvovanjem prišli tudi rezultati.

Pogovarjala se je Maja Regina.